

Assartuussineq pillugu Isumalioqatigiissitaq

**Nassuiaat:
Qaqortumiit Ilulissanut sineriak sinerlugu
ilaasunik imaatigut angallassineq**

02-07 2010

ASSARTUUSSINEQ PILLUGU
ISUMALIOQATIGIISSITAQ
TRANSPORTKOMMISSIONEN
Postboks 909
3900 Nuuk
Tel +299 345000
Fax +299 313154
www.transportkommissionen.gl

Siulequt

Nassuiaammi matumani Qaqortumiit Ilulissanut sineriak sinerlugu ilaasunik, imaatigut angallassineq pillugu apeqqutip sammineqarnissaanik Naalakkersuisut kissaateqarnerat naammassineqarpoq.

Naalakkersuisut 29. april 2010-mi aalajangerneqartumik 2010-mi AUL-imut aningaasaliissutissat 4,3 mio. koruuninik ilaneqarnissaanik Inatsisartut Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliaannut qinnuteqarput, taannalu maajip ulluisa arfernanni Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit akuersissutigineqarpoq. Aningaasaliissutit ilaneqarnissaannut ilaatigut juulip aallartinnerani Assartuussineq pillugu Isumalioqatigiissitap isumaliutissiissutissaminik saqqummiussinisaata tungaanut Naalakkersuisut AUL-ip siunissaanut aalajangiinissap kinguartitserusunerat tunngavigineqarpoq.

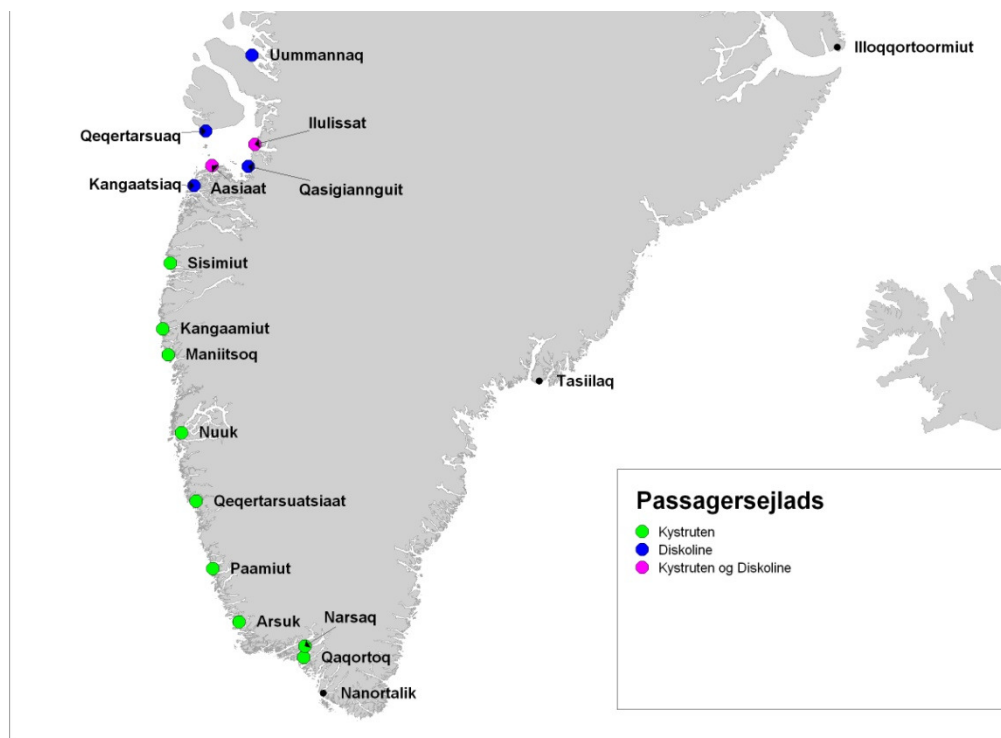
Kisiannili piffissaliussap iluani Assartuussineq pillugu Isumalioqatigiissitap attaveqarnermi apeqqutinik pingaarutilinnik pimoorussilluni suliaqarnissani angumerisinnaangimmagu, Isumalioqatigiissitaq isumaliutissiissutit inaarsarnerani kinguaattoorpoq. Sineriak sinerlugu ilaasunik imaatigut angallassinerup siunissaanik Naalakkersuisut piaartumik iluarsiinissaat qulakkeerniarlugu Assartuussineq pillugu Isumalioqatigiissitaq aalajangerpoq, inaarutaasumik isumaliutissiissusiornissami tungaanut nassuiaat una suliariniarlugu.

1 Pissutsit pilugit nassuiaat

Ukiorpassuarni umiarsuit ilaasartaatit Kalaallit Nunaata kitaa sinerlugu angallassisarsimapput, aammalu 1997-imiit Arctic Umiaq Line A/S (AUL) angallavimmi angallassisunngorpoq. Angallavik, Qaqortup Ilulissallu akornanni angallaviusoq ullumikkut kisimi sinerissami umiarsuarnit ilaasartaatinit sullinneqarpoq. Ullumikkut AUL-ip umiarsuaq ataasiinnaq angallassisoraa, kisiannili 2006 sioqqullugu angallaviup isorartussusaa annertunerusimavoq aallartartullu ullumikkornit akulikinnerusimallutik, aammalu taamani umiarsuit amerlanerusut ingerlatsineranut atorneqarput.

Ingerlatseqatigiiffik Arctic Umiaq Line A/S Air Greenland A/S-ip aamma Royal Arctic Line A/S-ip avillugu pigisaraat.

Ilusiliaq 1.1 Umiarsualiviit umiarsuarnit angallavinni ilaasunik angallassisunit tikinneqartartut

Najoqqutarisag: AUL-ip aamma Diskoline-p 2010-mi angalanissanut pilersaarutaat.

Ullumikkut Kalaallit Nunaata qeqqani ilaasunik angallassinissaq qulakkeerniarlugu Royal Arctic Bygdeservice (RAB) ukiumut 4 mio. koruunit nalinginik kiffartuunneqarnissamik isumaqatigiissuteqarfigineqarpoq¹. Tassani nunaqarfinnut Arsummut, Qeqertarsuatsiaanut, Kapisilinnut, Atammimmut, Napasumut, Itilimut, Sarfannguumut aamma Kangaamiunut taakkunanngaanniillu sapaatit akunnerannut ataasiarluni ilaasunik angallassisarnissaq pineqarpoq. RAB-ip AUL suleqatigalugu angallavinnut marlunnut (Arsuk aamma Qeqertarsuatsiaat) tikittarnerisigut suliassaq taanna naammassineqartarpoq, kiisalu nunaqarfiit sinneri RAB-ip nassiussanik assartuutai kiisalu suliffeqarfimmut Martek-imut isumaqatigiissut ikiortigalugit sullinneqartarput.

Maannarpiag Arctic Umiaq Line-mi umiarsuaatileqatigiiffik aningaasaqarnikut najummassimanartorsiorpoq, aammalu amigartooruteqarnissamut qularnaveequsiissutit, 2006-imi umiarsuup Sarfaq Ittuup tiguneqarneranut atatillugu atugassiissutigineqartut naappata ingerlatseqatigiiffik ingerlaannassanersoq pilugu isumaliutersuutit ingerlanneqarput. Tassani tunisisoq (maanna umiarsuaatileqatigiiffimmik atorunnaarsitsinissamut ingerlatseqatigiiffik Rederifvikingsselskabet af 1. april 2006 A/S-imik taaneqartoq, Namminersorlutik O-

¹ Kiffartuunneqarnissamik isumaqatigiissut taamaallaat ilaasunik angallassinermut tunngasuvoq, nassiussanik assartuussinermut tunngasuunani.

qartussanit pigineqartoq) pisussaatinneqarpoq, ukiuni 2007-imi, 2008-mi aamma 2009-mi AUL-ip ukiuni taakkunani sineriak sinerlugu imaatigut angallassinermik ingerlatsinissaq qulakkeersinnaappagu, katillugit 15 mio. koruuninik, tassalu ukiumut annerpaamik 5 mio. koruuninik amigartooruteqarnissamut qularnaveeqqusiinissamik.

Arctic Umiaq Line-p 2009-mut ukiumoortumik nalunaarutaani allassimavoq: ”Ukioq 2009 ilaasutigut tunngaviusut nikinnerat pissutigalugu Arctic Umiaq Line-mut ukiuuvoq ajornakusoortoq. Amigartooruteqarnissamut qularnaveeqqusiinissamik isumaqatigiissuteqarnermi ukioq taanna kingulliuvoq, aammalu nassuerutigineqassaaq Namminersorlutik Oqartussat siunissamut ukiumut 7 – 10 mio. koruunit nalinginut kiffartuunneqarnissamik isumaqatigiissuteqarfigineqanngippata ingerlatsineq unitsinneqartariaqassasoq.”

Umiarsuaatileqatigiiffiup Assartuussineq pillugu Isumalioqatigiissitamut ilisimatitsissutigaa, siornatigut pisortanit tapiissutitaqanngitsumik sineriak sinerlugu imaatigut angallassisoqarsinnaasimanngitsoq, aammalu ukiuni kingullerni pingasuni ilungersorluni misiliisoqarsimagaluartoq, kitaata sineriaani imaatigut angallassinerep pisortanit tapiissuteqarfigineqarani taperserneqaranilu niunermik tunngaveqarluni ingerlanneqarsinnaanissaata anguneqarnissaa ilimanaateqanngitsoq.

Siuleqummi oqaatigineqartut Naalakkersuisut Assartuussineq pillugu Isumalioqatigiissitaq qinnuigaat, sineriak sinerlugu ilaasunik imaatigut angallassineq matuneqassagaluarpat, tamatuma kingunerisassai misissoqqullugit. AUL-ip imaatigut angallassinermik ingerlatsiinnarnerani aningaasartuutit (pissutsit tunngaviusut) siunissami angallassiunnaarnermut aningaasartuutissanut sanilliunneqarnerisigut tamanna pissaaq, tak. matuma kinguliani allassimasut.

Sineriak sinerlugu ilaasunik imaatigut angallassinerep ingerlatiinnarneqarnissaa (pissutsit tunngaviusut)

Pissutsini tunngaviusuni sineriak sinerlugu ilaasunik imaatigut angallassinerep ullumikkutut ingerlatiinnarneqarnissaa eqqarsaatigineqarpoq. Ukiuni siullerni umiarsuaq maanna atorineqartoq atorlugu ingerlatsisoqassaaq, umiarsuarlu taanna pisoqalinini pissutigalugu atorineqarsinnaajunnaarpat, umiarsuarmik taartissamik nutaamik pisisoqassaaq.

Pissutsini tunngaviusuni ilaasunik imaatigut angallassinermi illoqarfiit nunaqarfiillu 2010-misut angallavigineqarnissaat eqqarsaatigineqarpoq, aammalu AUL-ip nunaqarfinni marluusuni, RAB-imut kiffartuunneqarnissamik isumaqatigiissummut ilaatinneqartuni taakkunani ilaasunik angallassinermik isumaginniinnarnissaa ilimagineqarluni. Tamatuma saniatigut nassiussanik assartuisut allat, soorlu RAL-ip, RAB-ip il.il. allannguuteqannginnissaat ilimagineqarpoq.

Sineriak sinerlugu ilaasunik imaatigut angallassinerep matuneqarnissaa

Ilaasunik imaatigut angallassinerep ingerlaannarnissaa – matuma kinguliani oqaatigineqarumaartussatut – aatsaat ingerlatsinermut tapiissuteqarnikkut, soor-

lu kiffartuunneqarnissamik isumaqatigiissuteqarnikkut piviusunngortinneqarsinnaanissaa naatsorsuutigineqarpoq.

Sineriak sinerlugu imaatigut angallassinerup ingerlanneqarneranut tapiisarnissamik politikikkikkut kissaateqartoqangippat, AUL-ip namineerluni paasissutissiinera malillugu ingerlatseqatigiiffiup ingerlatsineq ingerlateqqissinnaanngilaa. Taamaattumik sineriak sinerlugu imaatigut angallassinerup matuneqarnissaa piviusunngusaaq.

Matusinissaq assigiinngitsunik sukkassuseqartillugu ingerlanneqarsinnaavoq, tassanilu periarfissat uku naliliiffigineqarput:

- *Sineriak sinerlugu imaatigut angallassineq piaartumik matuneqassaaq.* Matusinissap 2010-mi piffissap angallaviusup naanerani naammassineqarnissaa naatsorsuutigineqarpoq.
- *Umiarsuup ullumikkut imaatigut angallassinerup atorineqartup killissami tikinnissaata tungaanut ingerlatiinnarnissaa.* Umiarsuup ullumikkut ilaasunik angallassinerup atorineqartup atasinnaassusia killeqangaatsiarpoq. Umiarsuup umiarsuarmik nutaamik pisinani sivisunerpaamik, tassalu kingusinnerpaamik 2016-ip naanerani angalatiinnarneqarnissaa ilimagineqarpoq.
- *Qaqortumi mittarfissap sananeqarnissaata tungaanut sineriak sinerlugu ilaasunik angallassinerup ingerlaannarnissaa.*² Ullumikkut Qaqortoq timmisartut suluusallit atorlugit timmisartorfigineqarsinnaanngilaq, kisanili ukiut arlalialunnguit iluanni Qaqortumi mittarfiliorsinnaaneq Qaqortumut assartuussinikkut sullissinerup periarfissanik allannguisussaavoq. Sineriak sinerlugu imaatigut angallassinerup 2014-imi angallaviup naanerani atorunnaarnissaa naatsorsuutigineqarpoq.

Matusinerup angalasartut AUL-ip angallaviinik atuisuusussaagaluit allatut angalasariaqartalissapput. Illoqarfinnut/nunaqarfinnut mittarfiliinnut imaluunniit heliportilinnut angalasartunit amerlasuut timmisartumik imaluunniit qulimiguulimmik angalasalernissaat naatsorsuutigineqarpoq.

AUL-ip sineriak sinerlugu angallaviani nunaqarfiit pingasut ullumikkut timmisartumik imaluunniit qulimiguulimmik sullinneqanngillat. Tassani Arsuk, Qeqertarsuatsiaat aamma Kangaamiut pineqarput. AUL-ip matuneqarnerani nunaqarfiit taakku angallatinit ilaasartaatinit allanit angallavigineqalernissaat ilimagineqarpoq.

---

² Nassuiaammi ataatsikkut nassiunneqartumi takuneqarsinnaasutut, Kalaallit Nunaata kujataani mittarfiup qitiusup Narsarsuarmiit Qaqortumut nuunneqarnissaa Assartuussineq pillugu Isumaliotatigiissitap inassutigaa. Periarfissap taassuma misissuiffigineqarneranut taanna tunngavigineqarpoq.

Pissutsini tunngaviusuni ilimagineqartutut nassiussanik angallassineq allannguuteqassanngilaq.

Matuma kinguliani siullermik ilaasut, matusisoqassappat sunniuteqarfigineqartussat amerlassusaat, kiisalu angallasseriaasiusinnaasut allat nassuiarneqarput. Tamatuma kingorna sineriak sinerlugu imaatigut angallassinerup matuneqarnerani aningaasaqarnikkut sunniutissat ingerlatsiinnarnissamut pissutsini tunngaviusuni nassuiaatigineqartumut sanilliullugu naliliisoqassaaq.

2 Angalasartut eqqorneqartussat aamma angallasseriaatsit allat

Angallavik matuneqassappat pingaartumik angalasartut, ullumikkut sineriak sinerlugu ilaasunik imaatigut angallassinermik atuisuusartut eqqorneqartussaapput. Kisiannili aamma timmisartumik angalasartut angallasseriaatsini allani angalasarnerit neqeroorutigineqartarnerinik allannguiniikkut (soorlu timmisartut aallartartut amerlinerisigut) aammalu inissat neqeroorutigineqartut piumanearnerulernerisigut eqqorneqartussaapput. Angalasartunulli sunniutissat naliliiffigineqarnerini angalasartut, ullumikkut sineriak sinerlugu imaatigut angallassinernik atuinissamik toqqaasartut kisimik isiginiarneqarput.

Takussutissiaq 2.1-imi 2006-imiit 2009-mut AUL-ip ilaasartaataanik atuisimasut amerlassusaat takuneqarsinnaapput.

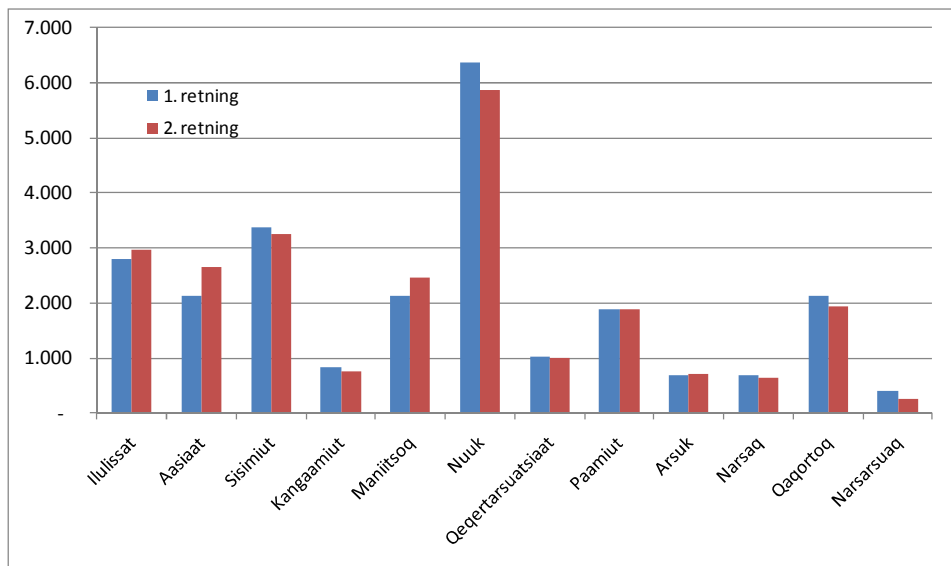
Takussutissiaq 2.1 2006-imiit 2009-mut sineriak sinerlugu angallavinnut ilaasartut amerlassusaat

	2006	2007	2008	2009
Ilaasut amerlassusaat	17.218	21.986	24.411	20.453

Najoqqutarisaaq: AUL-ip on/off-imut kisitsisitigut paasissutissaatai.

2008-mi ilaasut 24.411-t illoqarfiit nunaqarfiillu, aamma Ilusiliaq 2.1-imi takussutissiorneqartuni angalasimapput. Tupaallaatissaanngitsumik Nuummumt Nuummiillu ilaasut amerlanerpaasimapput, 2008-mi ilaasut 12.000-t sinnerlugit amerlassuseqartut aallarsimallutik tikissimallutilluunniit. Ilanngussaq 1-imi 2008-mi illoqarfiit nunaqarfiillu assigiinngitsut akornanni angalasut katinneri takussutissiorneqarput.

Ilusiliaq 2.1 Illoqarfinnut nunaqarfinnullu assigiinngitsunut ilaasut, 2008-mi sineriak sinerlugu angallavinnut ilaasimasut amerlassusaat

Nassuiaat. Umiarsualivinni tamani ilaasut ikisut niusullu amerlassusaat tamakkiisut sukaliani marluu-suni takutinneqarput. 2009-mi aamma 2010-mi Narsarsuarmut imaatigut angallassisoqanngilaq. Najooqutarisaq: AUL-ip on/off-imut kisitsisitigut paasissutissaatai.

AUL-imiit silaannakkut angallassinermut nuussinissaq

Sineriak sinerlugu ilaasunik imaatigut angallassinermut matuneqarnerani angalasartunit amerlasuut allatut iliorluni angallanneqartalernissaat naatsorsuutigineqarpoq. Angallaviit assigiinngitsut, silaannakkut angallassinissamut periarfissaqarfiusut akornanni angalasartunit amerlasuut silaannakkut angallassinermut nuunnissaat naatsorsuutigineqarpoq, kiisalu angallavinnut allanut angalasut angallatinik angallassinermik annertunerusumik tunngaveqalernissaat naatsorsuutigineqarluni.

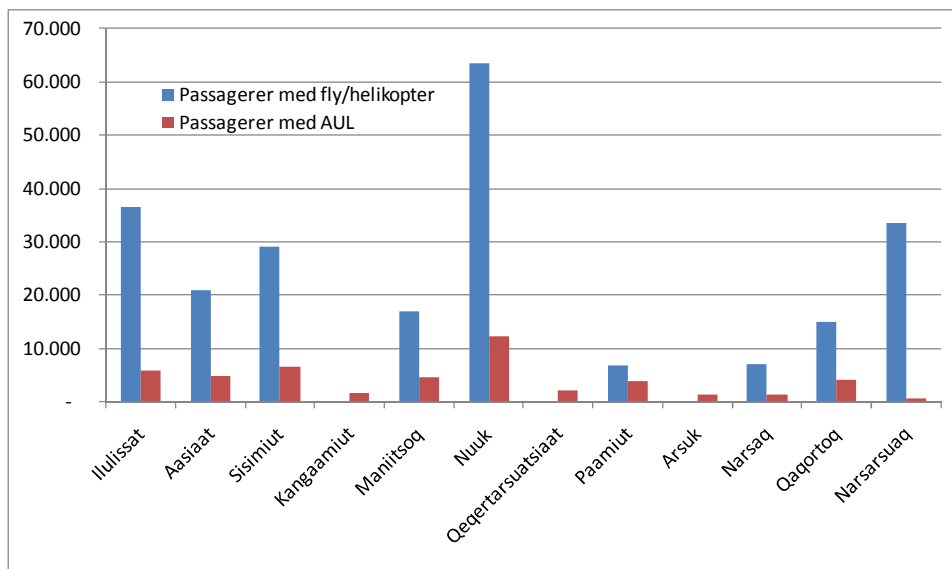
AUL-ip 2008-mi ilaasunut kisitsisitigut paasissutissaataanni takutinneqarpoq, AUL-imut ilaasut 90%-ii illoqarfinnut nunaqarfinnullu mittarfilinnut heliportilinnullu, aammalu taakkunangaanniit ilaasimasut³. Tassalu timmisartuussinermi naleqqussaannissamik pisariaqartinneqartunik aaqqiisoqartuuppat, angalasut 90%-ii ullumikkut timmisartumik assartuussinermik atuisinnaapput.

Ineqarnermut, Attaveqarnermut Angallannermullu Naalakkersuisoqarfiup AUL-imut ilaasartut silaannakkut angallassinermi periarfissinneqarsinnaanerit pillugu Air Greenland A/S oqaloqatigisimavaa. Air Greenlandimiit ilisimatit-sissutigineqarpoq, AUL matuneqassappat timmisartuni pisinnaasat ilaasut amerlissutissaannut naammattut pigineqareersut. Oqaluttuarisaaneq eqqarsaatigalugu silaannakkut angallassinermi angallassinermi taamaattut, allaallumi angallassinermi annertunerusut naammassineqarsinnaareerput (tak. ilanngussaq 2, tassanilu tamanna nassuiaatigineqarpoq allaaserineqarlunilu).

³ Tassani Ilulissat, Aasiaat, Sisimiut, Maniitsoq, Nuuk, Paamiut, Narsaq, Qaqortoq aamma Narsarsuaq pineqarput.

Ilusiliaq 2.2-mi 2008-mi timmisartumik/qulimiguulimmik aammalu AUL-ip umiarsuisa angallaviini sumiiffinnut assiginnigitsunut taakkunangaanniillu ilaasut amerlassusaat takutinneqarput.

Ilusiliaq 2.2 2008-mi illoqarfinnut nunaqarfinnullu imaluunniit taakkunangaanniit AUL-ip sineriak sinerlugu angallaviinut timmisartumik/helikopterimik aamma AUL-ip umiarsuaanut ilaasut amerlassusaat

Najoqqutarisaq: AUL-ip on/off-imut kisitsisitigut paasisutissaatai 2008-meersut.

Ilaasut AUL-imiit timmisartunut/helikopterinut nuunneqarsinnaasut sumiiffinni amerlanerusuni manna angalasartunit killeqartuinnarnik amerlassuseqarput. Kisiannili Paamiuni ilaasartut 55%-inik amerlisussaasut takuneqarsinnaavoq, tak. takussutissiaq 2.2.

Takussutissiaq 2.2 Angalasartut AUL-imiit timmisartunut nuunneqarsinnaasut, tamatumalu kingunerisaanik timmisartunut/qulimiguulinnut ilaasartut amerlissutaat procentinngorlugit

2008-mi ilaasut amerlassusaat	Ilulissat	Aasiaat	Sisimiut	Kangaamiut	Maniitsoq	Nuuk	Qeqertarsuatsiaat	Paamiut	Arsuk	Narsaq	Qaqortoq	Narsarsuaq	I alt
Timmisartumut/qulimiguulimmut ilaasut	36.630	20.912	29.071	-	16.880	63.575	-	6.848	-	7.214	15.085	33.491	229.706
AUL-imut ilaasut	5.767	4.793	6.634	1.585	4.589	12.217	2.031	3.771	1.393	1.323	4.063	656	48.822
AUL timmisartunut qulimi-	16%	23%	23%	-	27%	19%	-	55%	-	18%	27%	2%	21%

guulinnullu naleqqiullugu														
------------------------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Najoqqutarisaq: AUL-ip on/off-imut kisitsisitigut paasissutissaatai 2008-meersut.

Air Greenlandip paasissutissiinera malillugu Paamiut ullumikkut Nuup Narsarsuullu akornanni angalanermi uniffigineqartarpoq, tassanilu Paamiunut Paamiuniillu ilaasunut issiavinnik immikkut ittunik atugassiisoqarsimanngilaq. Timmisartuni Paamiunut akunnittartuni 2009-mi issiaviit 4.300-t sinnerlugit tunineqarsimanngillat⁴, taamaattumillu saniatigut ilaasartut, umiarsuarniit nuunneqartussat issiavinnik atorneqanngitsoortartunik taakkuninnga atuisinnaassapput. Tamanna tunngavigalugu Paamiuniit/Paamiunut saniatigut angalartuusinnaasut aamma sullinneqarsinnaanissaat piviusorsioortutut isigineqarpoq.

AUL-imiit imaatigut angallassinernut allanut nuussineq

Ilaasut, nunaqarfinnut mittarfeqanngitsunut heliportereqanngitsunulluunniit taakkunanngaanniillu angalasut timmisartunut imaluunniit qulimiguulinnut nuunneqarsinnaanngilat. Matuma siuliani taaneqareersutut tassani Arsuq, Qeqertarsuatsiaat aamma Kangaamiut pineqarput. Nunaqarfinnut taakkununga ilaasut sullinneqaannarnissaat qulakkearniarlugu imaatigut angallasseriaatsimik nutaanik allaasumik pilersitsisoqarnissaa pisariaqassaaq.

AUL-ip 2008-mi ilaasunut kisitsisitigut paasissutissaatai tunngavigalugit ukiumut AUL-imut ilaasartut 10%-iisa missaanniittut, tassalu 2.500-t missaanniittut nunaqarfinnut pingasuusunut taakkununga angalasarput. Ilaasartut amerlanerintut nunaqarfinni pingasuusuni taakkunani mittarfeqannginnera, heliporteqannginnera helistopeqannginneralu pissutaavoq.

AUL-ip matuneqarnerani angalanerit naammassineqartussaannngitsut

Sineriak sinerlugu ilaasunik imaatigut angallassinerup matuneqarnerani angalasanik assigiinnngitsunik pissuteqarlutik umiarsuarmut taarsiullugu timmisartunik qulimiguulinnillu atuinissamik kissaateqanngitsunik peqarnissaa naatsorsuutigineqarsinnaavoq.

Ullumikkut angalasartut umiarsuarmik angalasarnerannut bilitsit akikitsut, timmisartumik angalanermut sanilliullugu akikinnerusumik umiarsuarmik angalanissamut periarfissiisut pissutaasut pingaarnersaaraat. Matuma kinguliani maanna angallasseriaatsini atorneqartuni akit imminnut sanilliunneqarput, minnerunngitsumik umiarsuup angallavia peerneqassappat angalasartunut akissaatikinnerusunut tamatuma sunniutissai naliliiffiginiarlugit.

Ullumikkut ilaasartut timmisartornissamut taarsiullugu imaatigut angalanissamik toqqaasarnerannut pissutaasut allat tassaasinnapput timmisartornissamik annilaangagisaqarneq, amerlasuunik nassataqarnissamik kissaateqarneq imaluunniit umiarsuarmik angalanerup takornariarnermut atorneqarnissaa.

⁴ Air Greenlandimit paasissutissat naapertorlugit. Pisinnaasat atorneqanngitsut ukiumut amerlaqatigiissillugit agguarneqarsimanissaat ilimanarpoq.

AUL 2008-mi atuisut pillugit misissuineramik ingerlatsivoq. Misissuinermi tassani AUL-imut ilaallutik angalasartut soq timmisartornermut taarsiullugu imaatigut angalanissaq toqqarsimaneraat paasinierneqanngilaq, taamaattumillu sineriak sinerlugu imaatigut angallassineq matuneqarpat ilaasut qanoq amerlatigisut timmisartunik qulimiguulinnilluunniit atuisalertussatut naatsorsuutigineqartut sukumiisumik naliliiffigineqarnissaanut tunngavissaqanngilaq.

Bilitsit akiinik assersuussineq

Takussutissiaq 2.3-mi aamma Takussutissiaq 2.4-mi silaannakkut umiarsuak-kullu angallassinermi angallavinni toqqarneqartuni sisamani, piffissami angalannginnerpaaffiusumi (ukiukkut) aamma piffissami angalanerpaaffiusumi (aasakkut) akit takutinneqarput. Timmisartunut akit pingasunngorlugit immikkoortinneqarput: bilitsi qorsorpaluttoq, bilitsi aappaluttoq aamma bilitsi Takuss. Bilitsi qorsorpaluttoq nalinginnaasuuvoq eqaatsumik aaqqinneqarsinnaasoq, kisiannili ilaasusaaq aallarnissani sapaatit akunneranik ataatsimik inorlugu inniminniisimaguni pisinissamut ”pinngitsaalineqarpoq”. Bilitsi aappaluttoq killili-gaavoq, aallarnissamut sapaatit akunera tikillugu sioqqutsisumik tuniniarneqartartoq⁵. Bilitsi Takuss ”akikitsuvoq”, aallarnissaq ullunik 14-inik sioqqullugu killilinnik amerlassusilerlugit tuniniarneqartartoq.⁶

Umiarsuarnut akinut assersuusiarineqartut marluupput, tassani siniffissat pitsaassusaat malillugu akit allanngorarmata. Innarfissat angalanissamut periarfissani akikinnerpaapput, inunnullu sisamanut inini inuit pingasuugaangata bilitsit akisunerusunik bilitsisissarnermut assersuutitut toqqarneqarput.

---

⁵ Air Greenland ilisimatitsivoq, bilitsit aappaluttut nungussinnaasut, kisiannili nalinginnaasumik sineriak sinerlugu angallavinni nunguttanngitsut.

⁶ Air Greenland ilisimatitsivoq, akilersueriaatsimik allanngorarnerusunik atulersitsinissaminik siunertaqarluni, tassanilu angallannerit agguarneqarnissaat, taamaalillunilu aallarfishsanut bilitsit ikinnerusut tunineqarnerini bilitsit akikitsut amerlanerusut tuniniarneqartarnissaat, kiisalu aallarfishsani inissanik nunguutsiffiusartuni pisilertornermi akisunerusunik bilitsisissarnissap naatsorsuutigineqartarnissaa anguniarneqassaaq.

Takussutissiaq 2.3 2010-mi piffissami angalanikinnerpaaffiusumi (ukiunerani) angallavinni toqqarneqartuni timmisartumut umiarsuarmullu akinik assersuussineq, koruuninngorlugit.

Angallavik	Billitsip akia, timmisartog			Billitsip akia, umiarsuaq	
	Billitsi qor-sorpalut-toq inummut ataatsimut	Billitsi aap-paluttoq inummut ataatsimut	Billitsi Takuss i-nummut ataatsimut	Inimi sisamaatarissami inuit pingasuugaa-ngata inummut ataatsimut	Innarfissami inummut ataatsimut
Narsarsuaq - Nuuk	3.447	1.967	1.512		
Qaqortoq - Nuuk				2.545	1.560
Nuuk – Paamiut	2.163	1.263	998	1.395	880
Sisimiut – Nuuk	2.368	1.378	1.073	1.670	1.045
Nuuk – Maniitsoq	1.273	808	658	970	710

Nass.: Internettikkut pisinermi akinut mittarfinnut akitsuutit aamma sullinneqarnermut akitsuutit ilaattinneqarput.

1/1 - 14/6 aamma 1/9 - 31/12 piffissaapput angalanikinnerpaaffiusut.

Najoqqutarisaq: Timmisartunut akinut assersuutit Air Greenlandimit pissarsiarineqarput. Umiarsuarnut akinut assersuutit AUL-ip nittartagaanit tigusaapput. Sullissisut marluusut akigititaannut assersuutit 2010-mi juunimeersuupput.

Takussutissiaq 2.4 2010-mi piffissami angalanerpaaffiusumi (aasaanerani) angallavinni toqqarneqartuni timmisartumut umiarsuarmullu akinik assersuussineq, koruuninngorlugit.

Angallavik	Billitsip akia, timmisartog			Billitsip akia, umiarsuaq	
	Billitsi qor-sorpalut-toq inummut ataatsimut	Billitsi aap-paluttoq inummut ataatsimut	Billitsi Takuss i-nummut ataatsimut	Inimi sisamaatarissami inuit pingasuugaa-ngata inummut ataatsimut	Innarfissami inummut ataatsimut
Narsarsuaq - Nuuk	3.551	2.071	1.616		
Qaqortoq - Nuuk				3.340	2.030
Nuuk – Paamiut	2.267	1.367	1.102	2.080	1.135
Sisimiut – Nuuk	2.472	1.482	1.177	2.170	1.340
Nuuk – Maniitsoq	1.377	912	762	1.230	710

Nass.: Internettikkut pisinermi akinut mittarfinnut akitsuutit aamma sullinneqarnermut akitsuutit ilaattinneqarput.

15/6 - 31/8 piffissaavoq angalanerpaaffiusoq.

Najoqqutarisaq: Timmisartunut akinut assersuutit Air Greenlandimit pissarsiarineqarput. Umiarsuarnut akinut assersuutit AUL-ip nittartagaanit tigusaapput. Sullissisut marluusut akigititaannut assersuutit 2010-mi juunimeersuupput.

Pingaartumik akikitsumik angalasinnaanissamut periarfissani killilersuutaasinnaasut naliliiffiginiarlugit, timmisartumut bilitsimut akikinnerpaamut (bilitsimut Takuss-imut) aamma umiarsuarmut bilitsimut akikinnerpaamut (innarfissalimmut) akit imminnut assersuunneqarput.

Qaqortumiit Nuummut angallavimmut ungasinnermut piffissami angalanikinnerpaaffiusumi umiarsuarmut bilitsi akikinnek 1.560 koruunilerlugu pisiarinqarsinnaavoq. Narsarsuarmiit Nuummut timmisartut angallavianni timmisartumut bilitsi akikinnerpaaq, aallarnissaq qaammatinik arlalinnik sioqqullugu pisiarinqarsimasoq assersuunneqarsinnaasoq 1.512 koruunilerlugu pisiarinqarsinnaavoq, tassalu akit taakku assigiingajapput.⁷ Angallavinnut assersuusiarineqartumi piffissami angalanikinnerpaaffiusumi Nuummiit Paamiunut umiarsuarmut bilitsi, timmisartumut bilitsimit akikinnerpaamit 100 koruuninik akikinnerusoq pisiarinqarsinnaavoq.

Sisimiut Nuullu akornanni angallavimmi piffissami angallaviunnginnerpaasumi bilitsi akikinnerpaaq umiarsuarmut bilitsimit akikinnerpaamit 30 koruuningajannik akisuneruvoq. Nuup Maniitsullu akornanni angallavimmi timmisartumut bilitsi akikinnerpaaq umiarsuarmut bilitsimit akikinnerpaamit 50 koruunerpijanik akikinneruvoq. Kiisalu Nuup Paamiullu akornanni timmisartumut bilitsi akikinnerpaaq umiarsuarmut bilitsimit akikinnerpaamit 100 koruunerpijanik akisuneruvoq. Timmisartumut bilitsi piffissaalluarallartilugu inniminnerneqarpat akilerneqarlunilu, piffissami angallaviunnginnerpaasumi aallarfassanut taaknunnga bilitsinik akikitsunik pisinermi akit assigiingajapput.

Piffissami angallaviunerpaasumi Nuup Maniitsullu akornanni umiarsuarmik angallavik kisimi akikinnerpaamik angallavigineqarsinnaavoq, nikingassut 50 koruunerpiaalluni, kiisalu angallavinni assersuunneqartuni allani timmisartumik angalanissaq akikinnerulluni. Piffissamili angallaviunnginnerpaasumi angalassap timmisartumik angalanissaminik pilersarusiornissaa pisariaqarpoq.

Umiarsuarmik angallassinermut akinik assersuusiornermut, Takussutissiaq 2.3-mi aamma Takussutissiaq 2.4-mi takutinneqartumut ilaatinneqanngitsut tassaapput, ilaasut assigiinngitsut pingasut akikillisaavigineqarsinnaasut: 1) pensionistit, piffissami angallaviunerpaasumi 25%-inik akikillisaavigineqarsinnaasut aammalu piffissap angalanerpaaffiusup avataani 50%-inik akikillisaavigineqarsinnaasut, 2) meeqqat affarmik akiliillutik angalasinnaasut, aamma 3) aataatsimoorlutik angalassut, soorlu timersoqatigiiffinnit inuusuttut, piffissap angalanerpaaffiusup avataani 20%-inik akikillisaavigineqarsinnaasut.

Timmisartuni aamma meeqqat (50%) aamma naalungiarsuit (90%) akikillisaavigineqartarput. Taakku saniatigut pensionistinut bilitsit nalinginnaasumik Ta-

---

⁷ Angalassut Qaqortumi najugaqartunut Narsarsuarmiit/Narsarsuarmut qulimiguulimmut ilaanermut aningaasartuutit imaluunniit angallatinut allanut aningaasartuutit ilanngunneqasapput. Mittarfiup Narsarsuarmiit Qaqortumut nuunneqarnissaanik Assartuussineq pillugu Isumalioqatigiissitaq inassuteqarmat, taanna ilaatinneqanngilaq.

kuss-imut bilitsit ataanni 10 – 30%-inik akikillisaavigineqartartut tunineqartarput. Air Greenlandimiit ilisimatitsissutigineqarpoq, ulloq manna tikillugu Takuss-imut bilitsit akii inorlugit akillit 10%-it missaanniittut tunineqarsimasut.

Umiarsuarmik timmisartumillu angalanermut akit imminnut assersuunneqarnerisa takutippaat, angalasut umiarsuarmik angalanerminni akikillisaavigineqarsinnaanngitsut maannarpiaq aammalu unammilleqatigiinnermi pissutsit maanna atorneqartut atorlugit timmisartumut bilitsinik, akimikkut umiarsuarnut bilitsinut nallersuunneqarsinnaasunik pisisinnaasut. Tamannali anguneqassappat angalasup tungaaniit pilersaarusiornissaq pisariaqarpoq, timmisartumut bilitsit amerlanertigut aallarnissamut piffissaalluarallartillugu pisiarinqartussaasarmata.

Tamatumunnga atatillugu aamma eqqumaffigissallugu pingaaruteqarpoq, timmisartumut bilitsit akikitsut umiarsuarmut bilitsinut akikitsunut naleqqiullutik ikinnerungaatsiarmata, tassami sineriak sinerlugu angallavinni angalasut 20%-iisa missaat akikillisaavigineqarsinnaapput, kiisalu timmisartumik angalasut 10%-iisa missaannaat akikillisaavigineqarsinnaallutik. Tassunga tunngatillugu ajornartorsiutaasut immikkoortoq 4-mut ilanngunneqarput.

Angallasseriaatsit marluk taakku akiinik assersuussinermi, aamma angallasseriaatsini marluusuni piffissap angalanermut atorneqartartup annertuumik assigiinngissuteqarnerata eqqumaffigineqarnissaa pingaaruteqarpoq. Umiarsuarmik angalaneq ullunik arlalinnik sivisussuseqartarpoq, kiisalu timmisartumik angalaneq nalunaaquttap akunnerinut naatsorsorneqarsinnaalluni. Tamatuma saniatigut umiarsuarmi isumassorneqarnermut aningaasartuuteqartoqarsinnaavoq, tamannalu timmisartumik angalanermi atuutinngilaq. Taakku marluutillugit imminnut naleqqiukkaanni, inuiaqatigiit aningaasaqarnerat eqqarsaatigalugu ilaasunut timmisartumik angalaneq umiarsuarmik angalanermut naleqqiullugu, akit assersuunneqarneranni takuneqarsinnaasunit iluanaarnarnerusussaavoq.

Kiisalu oqaatigineqassaaq, sineriak sinerlugu angallavimmi akiusut amigartooruteqarnissamut qularnaveeqqusiissutit 5 mio. koruuniusut tunngavigalugit aalajangigaammata. Oqaatigineqartutut AUL-ip tungaaniit saqqummiunneqarpoq, sineriak sinerlugu angallavik ingerlaannassappat amigartooruteqarnissamut qularnaveeqqusiissut taanna qaffanneqartariaqartoq.

3 Aningaasartuutinik assersuussineq

Sineriak sinerlugu ilaasunik imaatigut angallassineq matuneqassappat, tamatuma kingunerisassai AUL-ip (pissutsimi tunngaviusumi) imaatigut angallassinermik ingerlatsiinnarnerani aningaasartuutissat oqaatigineqareersutut imaatigut angallassiinnaarnermi siunissami aningaasartuutissanut sanilliunneqarlutik naliliiffigineqassapput.

Naliliinermi sineriak sinerlugu imaatigut angallassinermi aamma timmisartumik/qulimiguulimmik angallassinermi ilaasup ataatsip kilometerimut angallanneqarneranut aningaasartuutissat agguaqatigiissillugit imminnut naleqqiunne-

qassapput, AUL matuneqassappat kingunerisassat ataatsimut naliliiffigineqarneranut tamatuma qitiusumik aallaavigineqartussaamera ingerlatsinermi aningaasaqarneq eqqarsaatigalugu naammassasoq paasinarsisimammat.

Sineriak sinerlugu imaatigut angallassinermi aningaasartuutit naliliiffigineqarnerat

Sineriak sinerlugu imaatigut angallassinermut aningaasartuutitut ilaatigut sulusunut, ikummatissamut, umiarsuup amuteqqaneranut aammalu umiarsuarmi aningaasaatinut aningaasartuutitut tunngasuupput. AUL-ip sineriak sinerlugu imaatigut angallassineq kisiat sularimmagu, ingerlatseqatigiiffimmi assersuutigalugu inniminniisummut aqutsinermullu aningaasartuutit tamarmik imaatigut angallassinerep ingerlanneqarneranut toqqaannartumik tutsinneqarsinnaapput.

AUL-ip 2008-mut aamma 2009-mut naatsorsuutaasa, tak. Takussutissiaq 3.1-imi eqikkarneqartarnerat, takutippaat, sineriak sinerlugu imaatigut angallassinermut ukiumoortumik aningaasartuutit, isumakkeerinninnerit nalikilliliinerillu ilanngullugit 2008-m 41,7 mio. koruuniusimasut, aammalu 2009-mi 40,0 mio. koruuniusimallutik. 2008-mi aamma 2009-mi aningaasartuutitut taakkununga 5 mio. koruunit amigartooruteqarnissamut qularnaveeqqusiisutinit, matuma siulianit taaneqartunit matussuserneqarput.

Takussutissiaq 3.1 2008-mi aamma 2009-mi AUL-ip aningaasartuutit tamakkerlugit, koruuninngorlugit.

	2008	2009
Nioqqutissanik atuinnermut, umiarsuarmik ingerlatsinermut, siaruarterninermut, tuniniaaner-mut, pilerisaarusionermut, aqutsinermut, ininut il.il. aningaasartuutit	24.598.731	22.780.950
Sulisunut aningaasartuutit	16.019.163	16.050.470
Isumakkeerinnerit nalikilliliinerillu	1.064.134	1.119.141
Aningaasartuutit katillugit	41.682.028	39.950.561

Najoqqutarisaaq: Arctic Umiaq Line A/S, 2008-mut aamma 2009-mut ukiumoortumik nalunaarut.

Amuteqqanermut aningaasartuutit ukioq allortarlugu 2 mio. koruunit missaanniissapput, taamaattumillu agguaqatigiissillugu ukiumut 1 mio. koruuniussallutik. Amutinneq kingulleq 2009-mi pivoq. 2011-mi AUL-illi umiarsuaa Sarfaq Ittuk ukiut 20-kkaarlugit misissuisarnermik taasamik misissorneqassaaq, tassungalugu aningaasartuutissat 2 mio. koruunit sinningaatsiarlugit amerlassuseqar-nissaat ilimagineqartariaqarpoq.

AUL-ip naatsorsuutaanni isumakkeerinninnermut nalikilliliinermullu aningaasartuutit ukiumut 1,1mio. koruuniusarput. Taakku appasittutut nalilerneqarput. 2006-imi ingerlatseqatigiiffimmit akiliisinnaajunnaartumit akit iluanaarnartut atorlugit umiarsuup pisiarineqarsimanera appasinneranut pissutaavoq, umiar-

suullu maanna pigineqartup ingerlaannarnerani aningaasartuutissat appasissuutiinneqarnissaat naatsorsuutigineqarpoq.

Taamaattumik imaatigut angallassinermut aningaasartuutit naliliiffigineqarnerinut maanna umiarsuaatigineqartumi appasissuseq aamma umiarsuarmik nuutamik pisinermi qaffasissuseq naatsorsuinernut ilanngunneqartariaqarput.

Umiarsuaq maanna pigineqartoq atorlugu imaatigut angallassinermut aningaasartuutit

Sarfaq Ittuup 2016 ilanngullugu ingerlanneqaannarnissaa ilimagineqarpoq, tassalu 2010 aallarnerfigalugu umiarsuup piusinnaassusiata sinnera ukiunik arfi-neq marlunnik sivisussuseqassaaq. Piffissami tassani 2008-mi aamma 2009-mi aningaasartuutit agguaqatigiissillugit annertussusaasa ingerlaannarnissaat (akit aalajangersimasut atorlugit) naatsorsuutigineqarpoq, taamaattumillu maanna ingerlatsinerup ingerlatiinnarneranut ukiumut aningaasartuutissat agguaqatigiissillugit 40,8 mio. koruuniusassapput. Ukiut 20-ikkaarlugit misissuinerup kingunerisaanik immikkut aningaasartuutissat aningaasanut taakkununga ilaattinneqanngillat.

Maanna aningaasartuutaasartut ilaat Kalaallit Nunaata qeqqani nunaqarfinnut marlunnut AUL-ip RAB sinnerlugu ilaasunik imaatigut angallassivissaanut matuma siornatigut taaneqartunut tutsinneqassapput. RAB-imut ukiumoortumik kiffartuunneqarnissamik isumaqatigiissutaasunit 4 mio. koruuniusunit 2 mio. koruunit missaat AUL-imut isumaqatigiissummut tutsinneqarnissaat naatsorsuutigineqarpoq, naliliinerillu ingerlaqqinnerini ingerlatseqatigiiffiup nunaqarfinnik taakkuninnga marlunnik sullissinerata ingerlaannarneranut ukiumoortumik aningaasartuutinut 2 mio. koruunit ilanngunneqarnissaat ilimagineqarpoq.

Tamanna tunngavigalugu maanna umiarsuaq pigineqartoq atorlugu sineriak sinerlugu ilaasunik angallassinermut ingerlatiinnarneranut aningaasartuutissat Takussutissiaq 3.2-mi saqqummiunneqarput.

Takussutissiaq 3.2 Maanna umiarsuaatit atorlugit sineriak sinerlugu imaatigut angallassisarnermi ukiumut aningaasartuutit, 2009-mi akit

	Ingerlatsineranut aningaasartuutit
Ukiuumut aningaasartuutit agguaqatigiissillugit, taakkunanga	40,8 mio. kr.
- umiarsuup amuteqqanera	1 mio. kr.
- umiarsuarnik isumakkeerineq nalikilliliinerlu	1,1 mio. kr.

Najoqqutarisaaq: AUL-ip 2008-mut aamma 2009-mut naatsorsuutai, kiisalu nammineerluni missiliugai.

2016-ip kingorna umiarsuup atorsinnaanermi killissani tikissavaa, aammalu umiarsuaq 12 mio. koruunit missaannik akilersillugu tunineqarsinnaanissaa ilimagineqarpoq. Umiarsuaq ukiuni tallimani atorneqareerluni (tassalu 2014-ip kingorna) tunineqassappat, nalingata 14 mio. koruunit missaanniinnissaa ilimagineqarpoq. Tassalu ukiumi ataatsimi immikkut ittumik isertitaqartoqassaaq, taakkulu matuma siuliani naatsorsuinermut ilanngunneqanngillat.

Umiarsuaq nutaaq atorlugu angallassinermi aningaasartuutissat

Matuma siuliani allaaserineqartutut AUL-ip maanna umiarsuaataata kingusinnerpaamik ukiut arfineq marluk qaangiunnerini killissani tikissavaa. Tamatuma kingorna umiarsuarmut nutaamut aningaasaliisoqartussaassaaq, tamatumalu kingunerisaanik isumakkeerinerit (aningaasaatinullu aningaasartuutit) maanamut naleqqiullutik qaffarujussuassapput.

Umiarsuup nutaap sinerlak sinerlugu ilaasunik angallassisussap pisiarineranut 250 mio. koruunit atorneqarnissaat ilimagineqarpoq, ukiullu 20-t qaangiunnerini taassuma nalingata sinnera 25 mio. koruuniussaaq. 4%-inik erniaqartitsilluni aningaasanik amerlaqatigiissitsilluni naatsorsuineq atorneqassappat, ukiumut isumakkeerinerit aningaasaatinullu aningaasartuutit atorneqartartussat 18,5 mio. koruuninut naatsorsorneqarsinnaapput.

Ukiuni siullerni 15-ini amutinnermut aningaasartuutissat ukiut allortarlugit 1 mio. koruuniussarnissaat ilimagineqarpoq, tamatumalu kingorna 2 mio. koruunit missaannut qaffassat naatsorsuutigineqarluni. Taamaattumik Takussutissiaq 3.3-mi, taamaallaat ukiuni siullerni 15-ini ingerlatsinissamut tunngasuusumi amuteqqanermut aningaasartuutissat ukiumut agguaqatigiissillugit ½ mio. koruuninut missiliorneqarput.

Imaatigut angallassinermut aningaasartuutissat allat umiarsuarmi pioreersumi aningaasartuutit amerlaqatiginissaat ilimagineqarpoq.

Takussutissiaq 3.3 Umiarsuaq nutaaq atorlugu sinerlak sinerlugu imaatigut angallassisarnermi ukiumut aningaasartuutit, 2009-mi akit

	Umiarsuup nutaap ingerlanneqarneranut aningaasartuutit
Umiarsuup amuteqqanera	0,5 mio. kr.
Umiarsuarmik isumakkeerineq nalikilliliinerlu, umiarsuup nalingata sinnera ilanngullugit	18,5 mio. kr.
Ingerlatsinermut aningaasartuutit allat ¹	38,7 mio. kr.
Umiarsuaq nutaaq atorlugu sinerlak sinerlugu imaatigut angallassinermut ukiumut aningaasartuutit, umiarsuup nalingata sinnera ilanngullugit	57,7 mio. kr.

1. Taakkununga aningaasartuutit, takussutissiaq 3.1-imi aningaasartuutit allat aamma sulisunut aningaasartuutit ataannut inissinneqartut ilanngunneqarput.

Najoqqutarisaaq: AUL-ip 2008-mut aamma 2009-mut naatsorsuutai, kiisalu nammineerluni missiliumut.

Ilaasumut ataatsimut kilometerimut aningaasartuutit

2008-mut kisitsisitigut paasissutissat tunngavigalugit 2008-mi ilaasunut kilometerit atorneqartut naatsorsorneqarput. Tamanna ukiup ilivitsup ingerlanerani sinerlak sinerlugu angallavinni angalasimasut angallavigisaasa kilometerit amerlassusissaannut anguniagaavoq. 2007-imi aamma 2009-mi angalasimasut

2008-mi angallavinnik atorneqartunik atuisimanissaat naatsorsuutigalugu, 2007-imi aamma 2009-mi ilaasut kilometerit angallavigisimasaat missiliorneqarput, tak. Takussutissiaq 3.4.

Takussutissiaq 3.4 2007-imi, 2008-mi aamma 2009-mi AUL-ip sineriak sinerlugu angallaviini ilaasut angalaneri kilometerinngorlugit

	2007	2008	2009
Ilaasut angallavii millioninngorlugit katillugit	9,11	10,11	8,47

Najoqqutarisaq: AUL-ip ilaasunut kisitsisitigut paasissutissaatai aammalu nammineerluni missiliugai.

Imaatigut angallassinermut ukiumut aningaasartuutit ilaasut kilometerit atugaannut sanilliukkaanni, ilaasumut ataatsimut kilometerimut ataatsimut aningaasartuutissat anguniagassat pissarsiarineqassapput. Aningaasartuutissat taakku – matuma kinguliani nassuiarneqartut – timmisartumik angallassinermi pineqartunut aningaasartuutitut assersuunneqarsinnaapput.

Umiarsuarnik pioreersunik aamma nutaanik ilaasumut ataatsimut kilometerimut aningaasartuutit Takussutissiaq 3.5-imi takutinneqarput. 2009-mi ilaasimasut amerlassusaasa ukiuni tulliuuttuni taamaaginnarnissaat naatsorsuutigineqarluni aningaasartuutissat agguaqatigiissinneqarnerat siunissami sineriak sinerlugu ilaasunik angallassisarnissamut aningaasartuutissat naatsorsuutigineqartunut anguniagaapput. Qaqortumi mittarfiliortoqassappat, imaatigut angallassinermi ilaasunut tunngaviusut ilaat peertussaapput, aammalu ilaasumut ataatsimut kilometerit agguaqatigiissillugit aningaasartuutissat Takussutissiaq 3.5-imi takutinneqartunut naleqqiullutik qaffattussaallutik.

Takussutissiaq 3.5 Umiarsuaq pioreersoq nutaarlu atorlugit angallassinermi ilaasumut ataatsimut kilometerit agguaqatigiissinneqarnerit aningaasartuutit, 2009-mi akit

	Umiarsuaq pioreersoq	Umiarsuaq nutaaq
Ilaasumut ataatsimut kilometerimut ilaasunik angallassinermut aningaasartuutit	4,8 kr.	6,8 kr.

Pisumi tunngaviusumi ilaasup ataatsip kilometerimi ataatsimi angallanneqarneranut, tassalu umiarsuarmut imaatigut angallassinermut atorneqartumut sorlermut aningaasartuutit apeqqutaassapput. Ukiuni siullerni arfineq marlunni, umiarsuup pioreersup imaatigut angallassinermut atorneqarsinnaanerani ilaasumut ataatsimut kilometerimut aningaasartuutit 4,8 koruunit missaannik amerlassuseqarnissaat naatsorsuutigineqarpoq, kiisalu umiarsuarmik nutaamik, kingusinnerpaamik 2017-imi atulersinneqartussamik angallassinermi ilaasumut

ataatsimut kilometerimut aningaasartuutit 6,8 koruuniunissaat naatsorsuutigineqarluni.

Sineriak sinerlugu ilaasunik angallassinernup matuneqarnerani umiarsualivimmiinnermut aningaasartuutit sipaagaqartoqarsinnaannginnera naatsorsukkani naatsorsuutigineqarpoq. Tassani illoqarfinni nunaqarfinnilu tamani umiarsualiiviit tamarmik siunissami umiarsuarnit pajuttaatinik tikiqqartartussaammata atatinneqaannartussaannerat eqqarsaatigineqarpoq.

Sineriak sinerlugu imaatigut angallassinernup *peerneqarnerani* aningaasartuutissanik naliliineq

Matuma siuliani nassuiaatigineqartutut sineriak sinerlugu ilaasunik angallassineneq assigiinngitsunik sukkassuseqartumik matujartorneqarsinnaavoq. Pisuni tamani matusinissap tungaanut angallassinermut aningaasartuuteqartoqartartussaavoq, matusinermi aningaasartuuteqartoqartartussaavoq kiisalu matusinernup kingorna ilaasut angallanneqarnerinut aningaasartuuteqartoqartartussaavoq.

Matusinissap tungaanut imaatigut angallassinermut aningaasartuutit

Matusinissap tungaanut imaatigut angallassinermut aningaasartuutit pisumi tunngaviusumi aningaasartuutit assigissagaat naatsorsuutigineqarpoq, taamaattumillu Takussutissiaq 3.5-imi ilaasumut ataatsimut kilometerimut aningaasartuutit toqqaannartumik atorineqarsinnaapput.

Sineriak sinerlugu ilaasunik imaatigut angallassinernup ingerlanneqarneranut atatillugu aningaasartuuteqartoqarsinnaavoq. 2010-mi piffissap angallassiviusup naanerani matusinermi AUL-ip aningaasartuutissai 6,8 mio. koruuninut missiliorneqarput, taakkulu aamma matusinissaq tikillugu ingerlatsinermi amigartoorutinut matussutaasussaapput. Aningaasartuutissat taakku naliliinerit ingerlaqqinnerini ilanngunneqanngillat. Sarfaq Ittuup tunineqarnerani aningaasarpaaluit isertinneqarnissaasa naatsorsuutigineqarnerat tamatumunnga pissutaavoq.

Matusisoqassappat tamatuma kingorna angallassinermut aningaasartuutissat

Angalasut, AUL-ip matuneqarnerata kingorna nuunneqarsinnaasut, aammalu silaannakkut angallassinermut nuunneqarnissamik kissaateqartut silaannakkut angallassinermi naammassineqarsinnaanissaat ilimagineqarpoq. Air Greenlandimit paasisutissiissutigineqartut naapertorlugit tamanna piviusorsioertutut nalilerneqarpoq.

Timmisartuussinermut aningaasartuutit naliliiffigineqarnerini ilaasut timmisartumik imaluunniit qulimiguulimmik angallanneqarneranut aningaasartuutit kisimik isiginiarneqarput, taamaattumillu ataatsimut aningaasartuutit ilaatinneqanngillat. Assersuutigalugu Air Greenlandip aqunneqarneranut inniminniissutaanullu aningaasartuutit ilaasut amerlinerisa kingunerisaanik allannguuteqartussaannnginnerinik ilimagisaqarneq tamatumunnga tunngavigineqarpoq.

Timmisartuussinernut aningaasartuutit naatsorsornerini timmisartut assigiinngitsut marluk (Dash 7 aamma Dash 8) aamma qulimiguulik (Bell 212), ukiut ikittuinnaat ingerlanerini sumiiffinni pineqartuni timmisartuussinernut atorine-

qartussatut ilisimaneqartut atorlugit timmisartuussinermut aningaasartuutit ag-guaqatigiissinneqarneri tunngavigineqarput.

Timmisartuussinermut aningaasartuutitut nalunaaquttap akunnerani ingerlatsi-viusumi sulianut ataasiakkaanut aningaasartuutit tunngavigineqartarput, ataa-siakkaanullu aningaasartuutitut nalunaaquttap akunneranut aningaasartuutit (ikummatissaq, aserfallatsaaliuineq, sulisut il.il.) aamma aningaasaatinut ani-ngaasartuutit (ernianut aningaasartuutit niunernermilu naliusumut annaasat⁸) ilaatinneqartarput. Aningaasartuutissat taakku angallavinni attuumassuteqartuni angalasartut, umiarsuarniit timmisartunut imaluunniit qulimiguulinnut nuunne-qartussat angallassinnaaniarlugit pisinnaasanik nutaanik atulersitsinissap nali-ngata amerlaqatigissavaat.

Nalunaaquttap akunneranut ingerlatsiviusumut ataatsimut ataasiakkaanut ani-ngaasartuutissat agguaqatigiissinneqarneri Takussutissiaq 3.6-imi, timmisartu-nut assigiinngitsunut marlunnut qulimiguulimmullu naatsorsuinermi atorneqar-tunut tunngasumi takutinneqarput.

Takussutissiaq 3.6 Nalunaaquttap akunnerani ingerlatsiviusumi ataatsimi ataa-siakkaanut aningaasartuutissat missiliorneqartut, aningaa-saatinut aningaasartuutissat ilanngullugit, 2009-mi akit

	Dash 7	Dash 8	Bell 212
Aningaasartuutit ta-marmiusut, koruunit/nal. ak. timmisartorfiusoq	25.200	22.700	16.000

Najoqqutarisaq: Ingerlatsinermut aningaasartuutitut paasissutissat Aircraft Shopper Online-mit pisia-rineqarput, tassanilu timmisartunut assigiinngitsunut arlalissuarnut nalunaaquttap akunneranut ani-ngaasartuutit missiliorneqarput. Missiliuinerit ukiumut marloriarlutik nutarterneqartarput, aammalu niuerfimmi paasissutissanit tamanit pissarsiarineqarsinnaasunit pitsaanerpaatut nalilerneqarlutik.

Angallavinni attuumassuteqartuni pisinnaasanik nutaanik atulersitsisinnaanis-saq *pisinnaanngitsaq* naliliisoqarpat, nalunaaquttap akunneranut timmisartor-fiusumut ataatsimut aningaasartuutissat amerlanerpaaffissaat appasinnerunga-at-siartussaavoq. Tamatumani angalasartut nuunneqartut aallartarnerni pioreersuni pisinnaasanik atorneqanngitsunik atuisinnaanissaat pingaaruteqarpoq. 2008-mi aamma 2009-mi angallassinert annertussusaattut nalunaarsukkat⁹, aammalu issiaviit neqeroorutigineqartut naapertorlugit Kalaallit Nunaata kujataata aam-ma Nuup akornanni ukioq kaajallallugu pisinnaassaaq, kisiannili aasakkut a-ngallaffiunerpaasumi pisinnaassanani. Nuup avannaani sinerissami, AUL-ip

⁸ Niuernermi naliusumut annaasat nalinginnaasumik nalikilliliinertut naatsorsuusiorneqar-tumit allaanerusarpoq.

⁹ Issiaviit Paamiit aqqusaarlugu angalasunut neqeroorutigineqartunut tunineqartunullu paa-sissutissat, Air Greenlandimit pissarsiarineqartut.

angallannerata annertunungaatsiarfiani (tak. Ilusiliaq 2.1) aasakkut pisinnaasat ilaneqartariaqartarnissaat naatsorsuutigineqartariaqarpoq.

Paasissutissat pigineqartut tunngavigalugit pisinnaasanik nutaanik atulersitsinani aningaasartuutissat nalilerneqarnissaat ajornakusoorpoq, kisiannili Takussutissiaq 3.6-imi qaffasissusiliussanit ikinnerungaatsiassapput, aammalu 0 koruunit pallissagaat ilimanarpoq.

Sineriak sinerlugu imaatigut angallassinerep ilaa silaannakkut angallassinermi taarserneqarsinnaangilaq. Tassani nunaqarfinit helistoppeqanngitsunut, heliporpeqanngitsunut mittarfeqanngitsunullu aammalu taakkunangaanniit angallanneq pineqarpoq. Ullumikkut nunaqarfiit taakku AUL-imit angallavigineqarput, taakkunungalu taaneqartut marluk RAB-imut isumaqatigiissut naapertorlugu angallavigineqartut ilaapput. RAB-imut ukiumoortumik kiffartuunneqarnissamik isumaqatigiissutinit 4 mio. koruuniusunit 2 mio. koruunit missaasa AUL-imut isumaqatigiissummut nuunneqarnissaat naatsorsuutigineqarpoq. Sineriak sinerlugu imaatigut angallassinerep matuneqarnerani nunaqarfiit Arsuq aamma Qeqertarsuatsiaat angallammit angallavigineqarnissaasa qulakkeerneqarnissaa ilimanarpoq. Sineriak sinerlugu imaatigut angallassinerep matuneqarnerata kingorna ilaasunik angallassinermut aningaasartuutit naliliiffigineqarneranni, aamma ukiumut 2 mio. koruunit nunaqarfiit marluk, maannarpiaq AUL-imit angallavigineqartut angallavigineqarnerinut taartissanut atorneqarnissaat naatsorsuutigineqarpoq. Aggvaqatigiissillugu taakku angalasumut ataatsimut kilometerimut 0,3 koruunit missaannik aningaasartuuteqarnissap missingai.¹⁰

Ilaasumut ataatsimut kilometerimut aningaasartuutit

Timmisartuni assigiinngitsuni marlunni aamma qulimiguulimmi Bell 212-imi ingerlatsinermut nalunaaquttap akunneranut akiusup aggvaqatigiissinneqarnera tunngavigalugu, ilaasumut ataatsimut kilometerimut ingerlatsinermi aningaasartuutit aggvaqatigiissillugit missiliorneqarput. Missiliuinerlut taakkunungala tunngavigineqartut Takussutissiaq 3.7-imi eqikkarlugit takutinneqarput.

Takussutissiaq 3.7 Dash 7-imi, Dash 8-imi aamma qulimiguulimmi Bell 212-imi ilaasumut ataatsimut kilometerimut ingerlatsinermi aningaasartuutit naatsorsorneqarnerinut tunngavigineqartut

	Dash 7	Dash8	Bell 212
Nal. ak. ingerlatsinermut aningaasartuutit	25.200	22.700	16.000
Atorneqarnera	80 %	80 %	80 %
Angallavinni timmisartuussi-	44	37	9

¹⁰ Matumani angalasut 80%-iisa, ullumikkut sineriak sinerlugu imaatigut angallassinernik atuisuusartut aamma siunissami angalasarnissaannik ilimasunneq tunngavigineqarpoq. Tasalu ilaasumut ataatsimut kilometerit tamarmiusut 80%-ii 9,3 mio. koruuniussapput.

nermi pisinnaasat Angalanermi sukkassuseq agguaqatigiissillugu, km/h	338	372	180
--	-----	-----	-----

Dash 7-imi aamma Dash 8-mi ilaasumut ataatsimut kilometerimut aningaasartuutit 2,1 koruuninut missiliorneqarput, kiisalu qulimiguulimmut Bell 212-imut 12,3 koruuninut missiliorneqarlutik, tak. Takussutissiaq 3.8.

Takussutissiaq 3.8 Dash 7-imi, Dash 8-mi aamma qulimiguulimmi Bell 212-imi ilaasumut ataatsimut kilometerimut nal. ak. ataatsimi ingerlatsinermi aningaasartuutit missiliorneqartut, atuineq 80%-iutillugu

	Dash 7	Dash8-100	Bell 212
Ilaasumut nal. ak. ataatsimi ingerlatsinermut aningaasartuutit	715	765	2.215
Ilaasumut ataatsimut km-imut ingerlatsinermut aningaasartuutit	2,1	2,1	12,3

Ilaasunik umiarsuarniit silaannakkut angallassinermut nuussinissaq pingaartumik Dash 7-inut aamma Dash 8-nut nuussinerrusaq, illoqarfiit Qaqortoq aamma Narsaq kisimik ullumikkut timmisartunit suluusalinnit timmisartorfigineqartanngimmata. AUL-imut ilaasut, illoqarfinnut marluusunut taakkununnga taakkunanngaanniillu ilaasartut AUL-imut ilaasartut tamarmiusut 11%-eraat. 11%-it taakku qulimiguulimmut (Bell 212) ilaasinaanissaat, aammalu angala-sunit nuunneqartunit sinneruttut Dash 7-inut aamma Dash 8-nut agguarlugit nuunneqarsinnaanissaat tunngavigalugu naatsorsuisoqarpat, ilaasumut ataatsimut kilometerimut ingerlatsinermut aningaasartuutissat agguaqatigiissinnerat 3,2 koruunit pissarsiarineqassapput.

Angalasunik umiarsuarniit timmisartunut nuussinermi naatsorsuutigineqarsinnaasutut atainerup annertunerunerani kisitsisit taakku appassapput. Atuineq 90%-inut qaffappat, aningaasartuutissat agguaqatigiissinneqarnerat 10%-it misaannik appassapput. Matuma kinguliani naatsorsukkat atainerup 80%-inik annertussuseqarneranik tunngaveqarput.

Erseqqissaatigineqassaaq, fodnote 2 naapertorlugu Qaqortumi mittarfimmik nutaamik ammaanermi qulimiguulinnik angalasut ikinnerulersussaammata, taamaattumillu silaannakkut angallassinermi ilaasumut ataatsimut kilometerimut aningaasartuutit ikinnerulersussaallutik. Taamaattumik tassani aamma naatsorsukkat mianersortumik naliliinernik tunngaveqarput.

Takussutissiaq 3.9 Angalasunut umiarsuarniit timmisartunut imaluunniit qulimiguulinnut nuunneqartunut ilaasumut ataatsimut kilometerimut aningaasartuutit agguaqatigiissinneqarnerat, 2009-mi akit

	Pisinnaasanik nutaanik atuilernemi	Pisinnaasanik nutaanik atuisoqarani
Timmisartuussinnermut aningaasartuutit	3,2	1 inorlugu
Nunaqarfinnut pingasunut imaatigut angallassinermut aningaasartuutit	0,4	0,3
Ilaasunik timmisartuussinnermi ilaasumut ataatsimut kilometerimut aningaasartuutit, koruuninngorlugit	3,5	1,3 inorlugu

Tunngaviusumik timmisartuussineq ilaatigut pisinnaasat atorneqanngitsut atorlugit, ilaatigullu pisinnaasanik nutaanik atulersitsilluni naammassineqarsinnaasaaq. Taamaattumik ingerlatsinnermut aningaasartuutissat agguaqatigiissinneranni ilaasumut ataatsimut kilometerimut, pisinnaasamik nutaamik taamaallaat atuinnermut tunngatillugu 3,6 koruunit inorlugit amerlassuseqarnissaat naatsorsuutigineqarpoq, tak. Takussutissiaq 3.9.

4 Ataatsimut nalilinq

Sineriak sinerlugu ilaasunik angallassinerep ingerlaannarnerani aamma unitsinneqarnerani aningaasartuutissat agguaqatigiissinneqarnerisa imminnut assersuunneqarnerat Takussutissiaq 4.1-imi takutinneqarput.

Takussutissiaq 4.1 Sineriak sinerlugu ilaasunik imaatigut angallassinerep ingerlaannarnerani aamma unitsinneqarnerani ilaasumut ataatsimut kilometerimut aningaasartuutissat agguaqatigiissinneqarnerisa naatsorsorneqarnerat, 2009-mi akit

	Sineriak sinerlugu imaatigut angallassinerup ingerlaannarnera		Sineriak sinerlugu imaatigut angallassinerup matuneqarnera
	Umiarsuarmik pioreer-sumik	Umiarsuarmik nutaamik	
Ilaasunik timmisartuussinermi ilaasumut ataatsimut kilometerimut aningaasartuutit, koruuninngorlugit	4,8	6,8	3,6 inorlugu

Nass.: Oqaatigineqassaaq, kisitsisit imminnut assersuunneqarnerini kilometerinik misissuinerit tungavigineqarmata, naak matumani aningaasartuutit tamakkiisut ataatsimut isigineqarnissaat pingaarnerugaluartoq. Sinerialli sinerlugu imaatigut angallassinerup ingerlaannarnerani aamma unitsinneqarnerani kilometerinut aningaasartuutissat taaneqartut assigiinngissutaat kisimik annertusisussaammat, kiisalu ilaasut angallavigisaat kilometerit assigiinngissutaat qanoq iliorluni naatsorsorneqarsinnaanersoq nalunarmat, aaqqiissutissaq taanna matumani nassaariniarneqanngilaq.

Imaatigut angallassineq ingerlaannassappat, umiarsuup maanna pigineqartup ingerlaannarnerani ilaasumut ataatsimut kilometerimut aningaasartuutissat 4,8 koruuniussaput. Umiarsuup ukiut arfineq marluk qaangiuppata killissani tikisagaa naatsorsuutigineqarpoq, tamatumalu kingorna ilaasumut ataatsimut kilometerimut aningaasartuutit 6,8 koruuninngussapput.

Imaatigut angallassinerup matuneqarnerani ilaasumut ataatsimut kilometerimut aningaasartuutissat 3,6 koruunit inorlugit amerlassuseqalissapput. Ernerluni matusisoqassappat, ilaasumut ataatsimut kilometerimut ikinnerpaamik 1,2 koruunit sipaarneqarsinnaalissapput. Umiarsuarmik nutaamik pisinissaq pisariqartutut isigineqalissappat, ilaasumut ataatsimut kilometerimut sipaarutissat ikinnerpaamik 3,2 koruuninik qaffassapput.

Tamatumunnga atatillugu oqaatigineqassaaq, Sarfaq Ittummi inuttat inatsit immikkut ittoq malillugu DIS-imut (Dansk Internationalt Skibsregister) aaqqisuussinerup ataani pisarneq assigalugu ilanngaattissat peereerlugit akissaersorneqarmata. Tassalu inuttat ukiumut akissarsiaqartinneqarnerinut katillugit 10 mio. koruunerpiaat, akileraarutitigit isertitsissutaasinnaanngitsut atorneqartarput. Timmisartuni inuttanut aaqqisuussinermik taamaattumik atuutsitsisoqanngilaq, taamaattumillu sineriak sinerlugu angallavimmut ukiumoortumik tapiisutaasartut amigartooruteqarnissamut qularnaveeqqusiissutinit, maanna 5 mio. koruuniusunit amerlanerupput.

Taamaattumik naliliineq taanna tungavigalugu ingerlatsinermi aningaasaqarneq eqqarsaatigalugu inerniliisoqarsinnaavoq, piaartumik matusinikkut, tassalu piffissaq angallavisoq manna naappat, pissarsiassat amerlanerussasut. Tassalu ingerlatsinermi aningaasaqarneq eqqarsaatigalugu, Kalaallit Nunaata kujataani mittarfiup Narsarsuarmiit Qaqortumut nuunneqarnissaa nuunneqannginnissaa luunniit apeqqutaatinnagu, sineriak sinerlugu angallavik matuneqartariaqartoq Assartuussineq pillugu Isumalioqatigiissitaq naliliivoq. Tamatumunnga atatil-

lugu oqaatigineqassaaq, mittarfiup Qaqortumut nuunneqarnissaa aalajangiunneqarpat, mittarfik atorneqalerpat sineriak sinerlugu angallavimmi ilaasutigut tunngaviusut ikilisussaammata. Assartuussineq pillugu Isumalioqatigiissitap misissuinermini Qaqortumi mittarfissap sananeqarnissaata tungaanut sineriak sinerlugu imaatigut angallassinerep ingerlaannarsinnaaneranut periarfissanik ilanngussineranut tamanna tunngavigineqarpoq.

Assartuussineq pillugu Isumalioqatigiissitamit erseqqissarneqassaaq, sineriak sinerlugu ilaasunik angallassinerep matuneqarnerani sunniutissat arlallit, ingerlatsinermut aningaasaqarnerinnarmut tunngassuteqartunut ilaatinneqanngimmata. Tassani pingaartumik pineqarput:

- Isumaginninnermut sunniutissat. Takutinneqareersutut ullumikkut imaatigut angallassinermi akikillisaavigineqarsinnaasartut timmisartumik angallassinermut nuunnermi angalanermut amerlanerusunik aningaasartuuteqartallissapput. Tassani umiarsuarmik angalasartut 20 %-iisa missaat pineqarput. Taakku saniatigut maanna timmisartumut bilitseqartitseriaatsimi bilitisit ikittuinnaat akikitsuusarput. Sinerialli sinerlugu imaatigut angallassinerep matuneqarnerani sipaagassat ima amerlatigipput, allaat politikikkut aalajangertoqassappat sullinneqartut taakku taarsiivigineqarsinnaallutik.
- Piffissap sivikitsup iluani timmisartumut bilitsinit akikinnerusumik angallavinnut arlalinnut aallarsinnaanissamut periarfissat, tamatumalu saniatigut umiarsuarmik angalanermut naleqqiullugu timmisartumik angalanermi nassatatigut killilersuutit annerusarput.
- Angallaviup matuneqarneratigut kitaata sineriaani illoqarfiit nunaqarfiillu akornanni imaatigut angalanermi ileqqut kulturillu oqaluttuarisaanerani misigisassat, kiisalu ataatsimoorsinnaaneq tammassapput.
- Ilaasut arlallit, ullumikkut AUL-imut ilaasartut sineriak sinerlugu imaatigut angallassineq matuneqassappat immaqa angalasarunnaarniarlutik aalajangissapput. Tamanna nuttarsinnaanermik killiliissaaq aammalu inuiaqatigiinnut toqqaannangitsumik sunniuteqassalluni.
- Assartueriaatsit marluusinnarlutik ataasiinnanngortinneqarpata angallassinereq sunnertiasorujussuangussaaq, soorlu qaqqat innermik anitsisartut anitsineranni il.il., kiisalu pissutsit allat, soorlu sulumajunnaarnerit nalliunneranni. Tamatumunngali atatillugu oqaatigineqartariaqarpoq, angalasartut ataatsimut isigalugit umiarsuarmik angalasartut ikittuaraannaammata, tak. Ilusiliaq 2.2, taamaattumillu angallasseriaatsip pinngortitami pisoqarnerani il.il. annertuumik sunnertianera atuutiinnassaaq. Timmisartumik angallassinerep unitsinneqarpata, imaatigut angallassinermi pisinnaasat pilertortumik ulikkaarneqassapput. Paarlattuanik ajornartoortoqarnerani umiarsuit angallatillu nunaqarfiliartaatit Kalaallit Nunaanni pigineqartut tamaasa atorlugit imaatigut angallassinissaaq periarfissaavoq, tamannalu angallassinermi pisinnaasanik annertuunik pissarsiaqarfigineqarsinnaavoq.

Tamannali sineriak sinerlugu angallaviup atuunnerani atuutinnginneranilu periarfissaassaaq.

Ingerlatsinermi aningaasaqarnerup saniatigut pissutsit allat suut sineriak sinerlugu angallaviup siunissaanut isumaliutersuuteqarnermi ilaatinneqassanersut Assartuussineq pillugu Isumalioqatigiissitap immikkoortitertussaanngilai. Aamma sunniutissat naliligaanngitsut assigiinngitsut ataatsimut isigalugit, sineriak sinerlugu imaatigut angallassinerep ingerlatsiinnarnerani ukiumut saniatigut aningaasartuutissat illuatungilersinnaaneraat Assartuussineq pillugu Isumalioqatigiissitap aalajangertussaanngilaa. Tamanna politikkikkut suliaassaavoq.

Kisiannili ingerlatsinermi aningaasaqarnermut sunniutissanut naliliissutitut allatorneqartut malillugit Assartuussineq pillugu Isumalioqatigiissitap inernilii-voq, sineriak sinerlugu angallaviup piaartumik, tassalu 2010-mi piffissaq angallassiffiisoq naappat matuneqarnissaa aningaasaqarnikkut iluanaarnarnerpaassa-soq. Taamatut naliliineq tunngavissanik, umiarsuarmik angallassinermi aningaasartuutunik sinniiffiunngitsunik takussutissiormit taperserpeqarpoq. Tamatumunnga tunngatillugu aamma oqaatigineqassaaq, sineriak sinerlugu angallavimmut maanna bilitsinut akiusut ukiumoortumik amigartooruteqarnis-samut qularnaveequsiissutinik 5 mio. koruuninik atuiffiummata, aammalu sineriak sinerlugu angallavik ingerlatiinnarneqassappat taakku amerlineqartaria-qartussaammata.

Ilanngussaq 1 Sineriak sinerlugu imaatigut angallassinermi ilaasut

Takussutissiaq 1 Sineriak sinerlugu angallavimmi ilaasut, illoqarfinnut nunaqarfinnullu assigiinngitsunut agguarlugit, 2008-mi katillugit

Ilaasut - 2008 tamakkerlugu	Ilulissat	Aasiaat	Sisimiut	Kangaamiut	Maniitsoq	Nuuk	Qeqertar- suatsiaat	Paamiut	Arsuk	Narsaq	Qaqortoq	Narsar- suaq	Katillugit
Ilulissat	0	1.081	606	29	130	597	1	49	10	45	147	99	2.794
Aasiaat	648	0	709	34	137	405	1	43	2	23	126	1	2.129
Sisimiut	756	852	0	162	491	727	7	127	6	64	179	5	3.377
Kangaamiut	23	28	155	0	361	232	1	11	0	1	14	0	826
Maniitsoq	127	96	463	265	0	983	9	74	10	17	88	2	2.134
Nuuk	918	434	869	231	1.092	0	909	759	139	229	732	42	6.356
Qeqertarsuatsiaat	1	0	7	0	3	923	0	50	4	1	37	0	1.026
Paamiut	60	32	124	19	112	786	42	0	303	93	303	8	1.882
Arsuk	10	2	7	0	9	136	2	306	0	28	152	31	684
Narsaq	80	13	72	3	19	225	1	111	25	0	114	19	682
Qaqortoq	148	124	237	15	100	793	32	354	166	103	0	50	2.122
Narsarsuaq	202	2	8	0	0	54	0	5	44	37	47	0	399
Katillugit	2.973	2.664	3.257	759	2.455	5.861	1.009	1.889	709	641	1.941	257	24.411

Najoqqutarisaq: AUL-ip on/off-imut kisitsisitigut paasissutissaatai, 2008.

Ilanngussaq 2 Umiarsuarmik ilaasartut naammassiniarlugit timmisartumik angallassinermi periarfissat

Attaveqaatit pioreersut allat ilaasunik 20.000 – 25.000-inik, ukiuni kingullerni pingasuni AUL-imit angallanneqarsimasunik naammassinnissinnaassanersut pillugu naliliinermi tunngavissat attuumassutillit arlaqarput.

AUL-ip matuneqarnerani angalasartunit amerlasuut allatut iliuuseqarluni angallanneqartalernissaat naatsorsuutigineqarpoq. Angallaviit timmisartumik angallassinissamut periarfissaqarfiusut akornanni ilaasartut silaannakkut angallassinermut nuunneqarnissaat naatsorsuutigineqarpoq.

2008-mi AUL-imit ilaasunut kisitsisitigut paasissutissani takuneqarsinnaavoq, AUL-imit ilaasartut 90%-ii illoqarfinnut/nunaqarfinnut mittarfilinnut, heliportilinnut imaluunniit helistoppilinnut, aammalu taakkunanngaanniit angalasartut. Taamaattumik angalasarnernit amerlasuut attaveqaatinut aningaasaliinngikkaluarluni timmisartuussinikkut, kisianni immaqa timmisartuussinernik allanngortitsilluni naammassineqarsinnaassapput.

Tamatumunnga atatillugu maanna silaannakkut angallassinermut attaveqaatit pigineqartut, ataatsimut isigalugit angalasartut ilassutissaannik naammassinnissinnaasussatut naatsorsuutigineqarsinnaanersut misissussallugu pingaaruteqarpoq. Tamanna mittarfiit ataatsimut isigalugit timmisartunut ilaasartut amerlassusaasa oqaluttuarisaanermi ineriartornerat pillugu paasissutissani, Takussutissiaq 1-imi takutinneqartuni misissorneqarsinnaavoq.

Takussutissiaq 1 GLV-p mittarfiini ilaasartut ineriartornerisa katinnerat

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Imarpik qulaallugu timmisartunut mittarfinnut ilaasartut	118.041	131.564	125.268	124.434	121.391	129.521	136.098	151.166	160.698	167.181
Illoqarfinni mittarfinnut ilaasartut	113.147	125.366	140.955	147.855	144.968	150.375	160.761	183.865	197.259	210.760
Heliportinut aamma helistoppinut ilaasartut	49.536	48.490	39.827	42.368	41.053	44.141	43.935	57.195	54.155	54.126
Ilaasartut katillugit	280.753	305.446	306.073	314.677	307.429	324.051	340.805	392.234	412.117	432.069

Najoqqutarisaq: GLV-p ilaasunut kisitsisitigut paasissutissaatai.

Nassuiaat: Timmisartunut ilaasartut amerlassusaannut GLV-p ilaasunut kisitsisitigut paasissutissaatai najoqqutarineqarput, tassanilu ilaasut amerlassusaat, mittarfinnut tamanut angalasartut amerlassusaattut naatsorsorneqarput. Tassalu ilaasoq angalanermi ataatsimi angallavinnik marlunnik atuippat, tamanna naatsorsukkani angalanertut marluttut naatsorsorneqassaaq.

Umiarsuarnut ilaasut amerlassusaannut oqaluttuarisaanermi paasissutissat ilaatigut umiarsuakkut silaannakkullu angallassinernit akornanni taperseeqatigiinnissamut periarfissanik paasissutissiisnaapput. Takussutissiaq 2-mi 2002-miit 2008-mut umiarsuarnut ilaasut amerlassusaat takutinneqarpoq, tassanilu 2002-

miit 2005-imut umiarsuarnut ilaasartut allanngorarpallaanngitsut, aammalu 2005-imiit 2007-imut umiarsuarnik angallassinernut arlalinnut tapiissutit peerneqarnerini ikilingaatsiarsimasut takuneqarsinnaavoq.

Takussutissiaq 2 Arctic Umiq Line A/S-ip aamma Royal Arctic Bygdeservice A/S-ip umiarsuaataannut ilaasartut oqaluttuarisaanermi amerlassutsimikkut ineriartornerat

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Umiarsuarnut ilaasartut	90.527	83.877	88.901	91.230	43.448	23.528	28.629

Najoqqutarisaq: Ukiumoortumik kisitsisitigut paasissutissat 2008.

Assartueriaatsini marluusuni ilaasartut amerlassutsimikkut ineriartornerat imminnut nallersuukkaanni, umiarsuarnut ilaasartut 2005-imiit 2006-imut 50.000-ingajannik ikilisimanerat ukiuni taakkunani timmisartunut ilaasartut 50.000-it sinnerlugit amerlisimanerannik illuatungilerneqarput.

Umiarsuarnut ilaasartut amerlasuut naammassiniarlugit silaannakkut angallasinerup oqaluttuarisaanerani periarfissat tunngavigigaanni. AUL-ip matunerani aamma taamatut pisoqarnissaa piviusorsioertutut isikkoqarpoq.